

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра обліку і аудиту

С.В. Приймак, Л.Я. Даниляк

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

ПРАКТИКУМ

Навчальний посібник

Львів, 2015

УДК 658.012.1(07)

ББК 65. 053я73

Приймак С.В., Даниляк Л.Я. Економічний аналіз. Практикум.
Навчальний посібник - Львів, 2015.- 66 с.

Рецензенти:

Г.М. Воляник, к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту Національного лісотехнічного університету України

С.М. Гончарук, к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту ЛНУ імені Івана Франка

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри обліку і аудиту (протокол № 2 від 1 вересня 2015 р.) як практикум з навчальної дисципліни „Економічний аналіз” підготовки фахівців галузі знань 0305 „Економіка та підприємництво” за напрямом підготовки 6.030509 - "Облік і аудит" освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" для студентів денної і заочної форми навчання.

Вступ

Навчальна дисципліна “Економічний аналіз” у навчальному процесі підготовки бакалаврів займає провідне місце. Воно зумовлене значенням економічного аналізу в управлінні діяльністю різних за формою власності підприємств та характером знань, що становлять його зміст. Економічний аналіз” передбачає вивчення методики аналітичних процесів на підприємстві, оволодівши якою можна формувати аналітичне мислення, розвивати вміння і навички використання аналітичних інструментів для об’єктивного оцінювання конкретних виробничих ситуацій і обґрунтування оптимальних управлінських рішень, а також виявлення невикористаних можливостей та втрачених вигод на підприємстві.

Мета дисципліни полягає в тому, що курс економічного аналізу діяльності підприємства має дати майбутньому економісту:

- чітке уявлення про ключові показники виробничо-фінансової діяльності підприємства та їх взаємозв’язки і взаємозалежності (анатомію його економіки);

- ґрунтовне засвоєння сучасних методів і прийомів аналізу, вміння знаходити найменш трудомісткі засоби й способи для вивчення кожної ситуації або проблеми з економіки;

- напрацьовану здатність завершувати аналіз ситуацій розробкою проекту управлінського рішення;

- відчуття доцільності додаткових витрат на збір і опрацювання аналітичної інформації.

Для підвищення теоретичного і практичного рівня підготовки спеціаліста в галузі обліку, аудиту і фінансів робочою програмою навчальної дисципліни передбачено проведення семінарських і практичних занять, основними завданнями яких є систематизація теоретичних знань та набуття практичних навичок і умінь щодо проведення аналізу фінансово – господарської діяльності підприємства. Інформаційною базою для проведення практичних занять є планові дані (витяги із бізнес-плану та окремі планові розрахунки); дані бухгалтерської звітності, зокрема, ф.№ 1-Баланс підприємства, ф.№ 2-Звіт про фінансові результати, ф.№ 3-Звіт про рух грошових коштів, ф.№ 4-Звіт про власний капітал, ф.№ 5-Примітки до річної фінансової звітності; дані статистичної звітності; дані відділу кадрів; інше. Ця інформація наведена у додатках до даного збірника. Крім конкретних практичних завдань і виробничих ситуацій, додатків, що містять вихідну інформацію для проведення аналізу, до збірника включено план семінарського заняття, завдання для самостійного вивчення дисципліни студентами, перелік питань на підсумковий контроль та список рекомендованої літератури.

Зміст навчальної дисципліни «Економічний аналіз»

Тема 1. Основи економічного аналізу.

Тема 2. Метод і методичні прийоми економічного аналізу.

Тема 3. Аналіз фінансового стану підприємства.

Тема 4. Аналіз доходів і витрат діяльності підприємства.

Тема 5. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.

Тема 6. Аналіз виробництва і реалізації продукції, робіт, послуг.

Тема 7. Аналіз трудових ресурсів.

Тема 8. Аналіз довгострокових активів підприємства.

Тема 9. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання.

Тема 1. Основи економічного аналізу

Економічний аналіз як галузь економічної науки. Системний підхід до вивчення економічних процесів. Роль економічного аналізу в плануванні й управлінні господарством та підвищенні ефективності виробництва. Процес прийняття управлінських рішень і економічний аналіз.

Предмет економічного аналізу. Об'єкти та суб'єкти аналізу. Основні категорії економічного аналізу. Ресурси, чинники (фактори), показники, ризики, резерви виробництва, їх класифікація.

Завдання економічного аналізу. Принципи аналітичних досліджень. Оцінка результатів господарської діяльності, окремих економічних явищ та процесів. Сприяння управлінню та контролю за діяльністю підприємства. Пошук та виявлення резервів виробництва.

Місце економічного аналізу в системі наук. Його зв'язки з політичною економією, бухгалтерським обліком, аудитом, мікроекономікою, галузевими економіками, маркетингом, організацією виробництва й управління, фінансовими дисциплінами і банківською справою, статистикою.

Основні етапи розвитку економічного аналізу в Україні.

Класифікація видів та напрямів економічного аналізу.

Техніко-економічний або управлінський аналіз. Його зміст та роль в оцінюванні, плануванні та управлінні підприємством.

Фінансовий аналіз. Його зміст та інформаційна база. Спрямованість на вивчення узагальнюючих результативних і фінансових показників діяльності підприємства.

Стратегічний аналіз. Передбачення та визначення наслідків стратегічних рішень. Прогноз стану ринку, ситуації в галузі та змін в структурі конкурентних сил.

Оперативний аналіз. Особливості його методики. Сприяння оперативному управлінню та контролю за роботою підприємства.

Ретроспективний аналіз. Особливості його методики, основні напрями ретроспективного аналізу. Напрями використання результатів ретроспективного аналізу.

Внутрішній та зовнішній економічний аналіз. Основні напрямки здійснення внутрішнього та зовнішнього аналізу.

Порівняльний аналіз. Особливості його проведення та спрямованість на пошук резервів збільшення виробництва.

Функціонально-вартісний аналіз. Принципи організації та послідовність проведення ФВА.

Системний або комплексний аналіз. Сутність системного підходу. Взаємозв'язки та взаємозалежності окремих показників та сторін діяльності підприємства. Зв'язок економічних показників із технічними, соціальними, психологічними, екологічними та іншими показниками.

Маржинальний аналіз. Розподіл виробничих витрат на змінні і постійні. Аналіз зв'язку між витратами й обсягом виробництва. Визначення точки беззбитковості та обмежень при використанні маржинального підходу. Рішення конкретних аналітичних задач із застосуванням вимог маржинального аналізу.

SWOT- аналіз та інституційний аналіз. Використання цих видів аналізу для вивчення потенціальних внутрішніх сильних та слабких сторін підприємства, можливостей та загроз із зовнішнього середовища, величин ризиків.

Тема 2. Метод і методичні прийоми економічного аналізу

Визначення методу і методики економічного аналізу. Класифікація методів і прийомів. Сутність аналітичного методу. Аналіз і синтез економічних явищ.

Логічні методи в економічному аналізі.

Порівняння та його застосування в аналізі. Види порівнянь. Вимоги, які пред'являються до забезпечення порівняльності даних. Прийоми нейтралізації цінового фактора, обсягу виробництва, структури і асортименту.

Елімінування як метод розрахунку впливу факторів. Методи елімінування: метод ланцюгових підстановок, методи різниці абсолютних та відносних величин, метод перерахунку даних, метод пайової участі, пропорційний розподіл, інтегральний спосіб.

Балансові зіставлення. Застосування цього методу для перевірки, ув'язки й достовірності звітних даних. Використання балансових розрахунків для визначення величини невідомих показників і факторів. Сальдовий прийом, його можливості в аналізі.

Методи комплексної економічної оцінки.

Статистичні методи, які застосовуються в аналізі. Використання табличного методу в аналізі. Особливості побудови аналітичних таблиць. Прийоми групувань і вибірки. Динамічні ряди. Обчислення середніх і відносних величин. Графічні методи.

Економіко-математичні методи та основи фінансової математики. Лінійне й динамічне програмування, теорія масового обслуговування, сітьові графіки, транспортна задача, прості та складні відсотки. Особливості їх використання в аналізі господарської діяльності, місце та межі застосування. Моделювання. Види моделей. Використання імітаційних моделей в економічному аналізі. Матричні методи.

Соціологічні та інші методи, які застосовуються в економічному аналізі. Анкетний метод дослідження. Інші форми опитування суб'єктів аналізу. Проведення експерименту.

Експертні методи в економічному аналізі.

Інформація як важливий ресурс сучасної ринкової економіки. Система інформаційного забезпечення підприємств. Техніко-економічні показники як база економічного аналізу. Характеристика і класифікація найважливіших видів інформації на підприємстві. Поділ інформації на табличну, графічну і текстову. Інші підходи до класифікаційних даних.

Перевірка достовірності джерел інформації, які використовуються в аналізі. Перевірка за зовнішніми прикметами (за формою) і за змістом. Методи перевірки якості звіту підприємства.

Тема 3. Аналіз фінансового стану підприємства

Роль, завдання та основні напрями аналізу фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. Характеристика бухгалтерського балансу як основного джерела інформації для оцінки фінансового стану підприємства: зміст, оцінка й аналітичне значення статей балансу.

Експрес-аналіз фінансової звітності підприємства.

Оцінка майна підприємства та джерел його утворення. Аналіз змін у складі і структурі оборотних та необоротних активів підприємства. Аналіз зміни величини та структури власного та залученого капіталу. З'ясування причин змін у структурі активів, їх впливу на платоспроможність і фінансову стійкість підприємства. Аналіз ліквідності майна і фінансової стабільності. Розрахунок коефіцієнтів ліквідності та інших допоміжних фінансових показників.

Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості.

Аналіз величини та руху капіталу підприємства. Аналіз кредитоспроможності підприємства. Аналіз рівня самофінансування і валютної самоокупності. Аналіз стану залученого капіталу.

Аналіз оборотності оборотних активів і причин її змін. Вплив змін їх оборотності на ефективність діяльності підприємства.

Рейтингова оцінка підприємства за показниками прибутковості, ефективності управління, ділової активності, ліквідності і ринкової стабільності.

Тема 4. Аналіз доходів і витрат діяльності підприємства

Завдання та інформаційне забезпечення аналізу доходів і витрат діяльності підприємства. Система показників доходів і витрат діяльності підприємства.

Загальна схема формування доходів підприємства. Аналіз доходів від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства.

Аналіз витрат на виробництво продукції за елементами витрат. Порівняльний аналіз структури витрат. Аналіз причин виявлених змін.

Аналіз загальних показників собівартості виробленої продукції. Аналіз виробничих витрат на 1 грн. продукції. Аналіз чинників зміни витрат на 1 грн. продукції. Аналіз собівартості окремих виробів.

Аналіз собівартості товарної продукції за статтями калькуляції. Особливості аналізу собівартості за статтями: матеріали, покупні напівфабрикати і заробітна плата виробничих робітників. Аналіз загальновиробничих витрат в цілому на підприємстві і його підрозділах.

Аналіз витрат, не включених у собівартість продукції підприємства: адміністративних витрат і витрат на збут продукції.

Виявлення потенційних можливостей зниження собівартості виробленої продукції та підрахунок резервів.

Тема 5. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Суть, завдання та основні напрями аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Місце прибутку в системі вартісних узагальнюючих показників та стимулюванні економічної ефективності роботи підприємства. Структурно-логічна схема формування прибутку підприємства.

Аналіз фінансових результатів від операційної діяльності підприємства. Аналіз прибутку від реалізації продукції (виконання робіт, надання послуг). Визначення величини впливу на зміну прибутку від реалізації продукції (виконання робіт, надання послуг) зміни обсягу, ціни, структури, асортименту та собівартості реалізованої продукції. Пошук та оцінка резервів збільшення прибутку від реалізації продукції (виконання робіт, надання послуг).

Аналіз фінансових результатів від інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Оцінка фінансових результатів від надзвичайних подій.

Аналіз розподілу прибутків, що залишаються в розпорядженні підприємства. Оцінка доцільності основних напрямків використання прибутку.

Особливості оперативного аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.

Аналіз відносних показників прибутковості підприємства. Система показників рентабельності підприємства. Факторний аналіз рентабельності авансованого та виробничого капіталу. Факторний аналіз рентабельності реалізації продукції. Факторний аналіз рентабельності окремих видів продукції. Підрахунок резервів зростання прибутку та рентабельності.

Тема 6. Аналіз виробництва і реалізації продукції, робіт, послуг

Значення і завдання аналізу виробництва продукції, робіт і послуг. Загальна схема і послідовність проведення аналізу. Чинники виробництва продукції. Інформаційна база аналізу.

Аналіз обсягу виробництва продукції в натуральному і вартісному вираженні. Аналіз обсягу виробництва продукції в основних і допоміжних цехах. Аналіз виконання оперативного-календарного плану випуску продукції.

Аналіз динаміки обсягу виробництва продукції. Аналіз впливу екстенсивних та інтенсивних чинників на обсяг виробництва, методика їх розрахунку.

Аналіз асортименту продукції, його зміни та оновлення випуску виробів. Аналіз впливу асортиментно-структурних зрушень на показники підприємства.

Аналіз ритмічності виробництва. Аналіз обґрунтованості оперативних виробничих завдань за підрозділами виробництва. Аналіз залишків незавершеного виробництва. Причини можливих порушень виробничого ритму.

Аналіз якості продукції, робіт і послуг. Показники якості: сортність, питома вага продукції, прийнятої з першого пред'явлення тощо. Аналіз життєвого циклу товарів. Аналіз виробу на відповідність технологічним вимогам. Динаміка показників якості. Аналіз виробничого браку підприємства. Аналіз зовнішніх претензій до якості продукції. Потенційні можливості зростання обсягів виробництва продукції.

Оцінка попиту на продукцію і послуги підприємства. Аналіз портфелю замовлень, єдності ринку для обґрунтування плану випуску та реалізації продукції. Система показників і чинників, що визначають рівень попиту на продукцію і послуги. Вивчення функцій кривих попиту, його цінової еластичності для прийняття управлінських рішень.

Аналіз окремих ринків збуту продукції, діючих цін та систем розподілу товарів. Аналіз конкурентоздатності продукції, кон'юктури ринку і ризику пропозиції нових товарів.

Тема 7. Аналіз трудових ресурсів

Зміст, завдання та основні напрямки аналізу кадрового потенціалу. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими кадрами в розрізі освітньо-

кваліфікаційного, вікового, статевого складу. Аналіз руху робочої сили, в тому числі, аналіз причин плинності кадрів.

Аналіз використання коштів на оплату праці.

Аналіз ефективності використання трудових ресурсів на підприємстві.
Аналіз умов праці. Оцінка резервів підвищення продуктивності праці.

Тема 8. Аналіз довгострокових активів підприємства

Зміст, завдання та основні напрямки аналізу довгострокових активів підприємств. Аналіз складу і структури довгострокових активів.

Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами. Аналіз руху та технічного стану основних засобів. Аналіз виробничої потужності підприємства.

Аналіз ефективності використання основних засобів (довгострокових активів).

Тема 9. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання

Зміст, завдання та основні напрямки аналізу використання матеріальних ресурсів.

Аналіз забезпеченості виробництва продукції матеріальними ресурсами. Аналіз загальної та питомої матеріаломісткості.

Аналіз забезпеченості підприємства окремими видами матеріальних ресурсів. Аналіз транспортно-заготівельних витрат.

Тема 1: Основи економічного аналізу

Семінарське заняття № 1

ПЛАН

1. Поняття економічного аналізу, його визначальні риси.
2. Предмет і об'єкти і суб'єкти економічного аналізу.
3. Принципи економічного аналізу.
4. Основні категорії економічного аналізу.
5. Зв'язок економічного аналізу з іншими науками.
6. Етапи становлення економічного аналізу.
7. Класифікація видів та напрямів економічного аналізу.

Рекомендована література

1. Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 412с.
2. Економічний аналіз: Навчальний посібник / За ред. Чумаченка М.Г. - К.: КНЕУ, 2001.
3. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навч. посіб.- 5-те вид., випр. і доп.-К.: Знання, 2006.- 261с.
4. Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу: Навч. посіб.- К.: Знання, 2008.- 639с.
5. Мних Є.В., Буряк П.Ю. Економічний аналіз на промисловому підприємстві: Навчальний посібник. - Львів: Світ, 1998.
6. Мних Є.В., Ференц І.С. Економічний аналіз: Навчальний посібник. Львів, 2000р.
7. Радченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: Навчальний посібник. Видання 2-ге, доповнене. - Львів: “Новий світ”, 2003.
8. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб.- 2-ге вид., випр. і доп.- К.: Знання, 2005.- 662с.
9. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислових підприємств. - Львів: ЛБІ НБУ, 2000.
10. Шеремет А.Д., Негашев Е.В. Методика фінансового аналізу. - М.: ИНФРА-М, 2000.
11. Яцків М.І. Теорія економічного аналізу. - Львів: Світ, 1993.

Тема 2: Метод і методичні прийоми економічного аналізу

ЗАВДАННЯ 2.1. За даними таблиці проаналізувати виробництво продукції за допомогою таких показників:

- абсолютні прирости, темпи зростання і темпи приросту;
- середні темпи зростання та приросту.

Зробити висновки.

Таблиця 1

Аналіз динаміки випуску продукції

РОКИ	Обсяг випуску продукції, тис.грн.	Абсолютний приріст, тис.грн		Темп зростання, %		Темп приросту, %	
		До минулого року	До базового року	До минулого року	До базового року	До минулого року	До базового року
2001	6000						
2002	6500						
2003	6300						
2004	6750						
2005	6900						
Разом							

ЗАВДАННЯ 2.2. За даними товарного балансу визначити обсяг реалізованої продукції. Зробити висновки.

Таблиця 2

Товарний баланс підприємства

Складові товарного балансу підприємства	План	Звіт	Абсолютне відхилення
1.Залишки товарної продукції на складі на початок року, тис.грн.	500	470	
2.Товарна продукція підприємства, тис.грн	20000	20100	
3. Залишки товарної продукції на складі на кінець року, тис.грн.	750	800	
4.Обсяг реалізованої продукції, тис.грн.			

ЗАВДАННЯ 2.3. На підставі даних, наведених в таблиці, визначити вплив на зміну річного обсягу випуску продукції зміни середньої чисельності робітників, числа відпрацьованих днів одним робітником, тривалості

робочого дня та середньогодинного виробітку. Розрахунок здійснити, використовуючи метод ланцюгових підстановок, метод різниці абсолютних величин, метод різниці відносних величин. Зробити висновки.

Таблиця 3

Аналіз річного обсягу випуску продукції

Показники	Базові	Звітні	Абсолютне відхилення, тис.грн.	Темп зростання, %	Темп приросту, %
1.Обсяг випуску продукції за рік, тис.грн.	76800	78800			
2.Середня чисельність робітників, чол	900	890			
3.Загальне число відпрацьованих робітниками людино-днів, тис. л.-дн.	204,3	200,25			
4. Загальне число відпрацьованих робітниками людино годин, тис. л.-год.	1552,68	1501,87			
5.Середнє число відпрацьованих днів одним робітником, дні					
6.Середня тривалість робочого дня, год					
7.Середньогодинний виробіток, грн.					

ЗАВДАННЯ 2.4. На підставі даних, наведених в таблиці, визначити абсолютний і відносний надлишок (нестачу) робітників. Зробити висновки.

Таблиця 4

Дані для аналізу абсолютного і відносного надлишку (нестачі) робітників

Показники	План	Фактично
1.Обсяг виробництва продукції	320	335
2.Число робітників	175	180

ЗАВДАННЯ 2.5. Використовуючи метод перерахунку даних, визначити вплив зміни структури продажу на зміну обсягу реалізації продукції. Зробити висновки.

Таблиця 5

Визначення впливу зміни структури продажу на зміну обсягу реалізації продукції

Види продукції	Обсяг реалізації				Фактичний обсяг за плановою структурою, тис.грн.
	За планом		Фактично		
	Сума, тис.грн.	Питома вага, %	Сума, тис.грн.	Питома вага, %	
1.Столи	5600			21,0	
2.Стільці	2200			8,0	
3.Шафи	8900			40,0	
4.Дивани	8700			31,0	
Разом			27800	100,0	

ЗАВДАННЯ 2.6. На підставі даних, наведених в таблиці, дати порівняльну комплексну оцінку діяльності п'яти однотипних підприємств, використовуючи метод сум та метод суми місць. Зробити висновки.

Тема 3. Аналіз фінансового стану підприємства

ЗАВДАННЯ 3.1. За даними балансу дайте оцінку вартості його майна. Зробіть висновки. Для вирішення завдання використайте наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 7

Аналіз структури майна

Показники	На початок року	На кінець звітного періоду	Зміна (+,-)
1.Всього майна (валюта балансу), в тому числі:			
2.Необоротні активи: - в сумі; - в % до вартості майна			
3.Оборотні активи: - в сумі; - в % до вартості майна з них:			
3.1.Матеріальні оборотні активи: - в сумі; - в % до оборотних активів			
3.2.Грошові кошти і короткотермінові фінансові вкладення: - в сумі; - в % до оборотних активів			
3.3.Кошти в розрахунках та інші активи: - в сумі; - в % до оборотних активів			
3.4.Витрати майбутніх періодів: - в сумі; - в % до оборотних активів			

ЗАВДАННЯ 3.2. За даними балансу проаналізувати стан власного та позиченого капіталу, вкладеного у майно підприємства. Зробити висновки.

Для вирішення завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Аналіз капіталу

Показники	На початок року	На кінець звітнього періоду	Зміна (+, -)
1.Всього капіталу, в тому числі:			
1.Власний капітал: - в сумі; - в % до вартості майна			
2.1.Наявність власного оборотного капіталу			
3.Позичений капітал: - в сумі; - в % до вартості капіталу в тому числі:			
3.1.Довготермінові позики: - в сумі; - в % до позикового капіталу			
3.2.Короткотермінові позики: - в сумі; - в % до позикового капіталу			
3.3.Кредиторська заборгованість та інші розрахунки: - в сумі; - в % до позикового капіталу			

ЗАВДАННЯ 3.3. Провести аналіз динаміки і структури власного капіталу, з'ясувати причини змін окремих його складових і дати оцінку цим змінам за аналізований період. Для цього скласти спеціальну аналітичну таблицю. Зробити висновки.

Аналіз динаміки і структури власного капіталу

Показники	На початок року		На кінець звітного періоду		Відхилення (+, -)	
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	В сумі, тис. грн.	За питомою вагою, %
1. Статутний капітал						
2. Пайовий капітал						
3. Додатковий вкладений капітал						
4. Інший додатковий капітал						
5. Резервний капітал						
6. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)						
Разом						

ЗАВДАННЯ 3.4. За даними балансу підприємства визначити наявність власних оборотних коштів (капіталу) та покриття ними запасів підприємства. Зробити висновки. Для вирішення завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 10

Розрахунок наявності власного оборотного капіталу

Показники	На початок року	На кінець звітного періоду	Зміна (+, -)
1. Власний капітал, резерви			
2. Довгострокові кредити та позики			
3. Необоротні активи			
4. Наявність власних оборотних коштів (капіталу)			
5. Запаси			
6. Питома вага запасів, які покриваються власними оборотними коштами (капіталом)			

ЗАВДАННЯ 3.5. За даними балансу підприємства проаналізувати стан розрахунків з дебіторами і кредиторами за звітний період. Зробити висновки. Для вирішення завдання використайте наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 11

Аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості

Найменування статей (рядків)	На початок року	На кінець звітнього періоду	Зміна (+,-)
1. Дебіторська заборгованість			
1.1.			
1.2.			
1.3.			
І т.д.			
Разом:			
2. Кредиторська заборгованість:			
2.1.			
2.2.			
2.3.			
І т.д.			
Разом:			
3. Перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською			
4. Перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською			

ЗАВДАННЯ 3.6. За даними балансу підприємства розрахувати коефіцієнт проміжної ліквідності на початок і кінець звітнього періоду. Зробити висновки. Для виконання завдання використайте аналітичну таблицю наступної форми:

Таблиця 12

Аналіз показників проміжної ліквідності

Показники	На початок року	На кінець звітнього періоду	Зміна (+,-)
1. Грошові кошти, розрахунки з дебіторами			
2. Короткострокові зобов'язання та кредиторська заборгованість			
3. Коефіцієнт проміжної ліквідності, в %			

ЗАВДАННЯ 3.7. За даними балансу підприємства розрахувати загальний коефіцієнт ліквідності на початок і кінець звітної періоду. Зробити висновки. Для вирішення завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 13

Аналіз загальної ліквідності балансу

Показники	На початок року	На кінець звітної періоду	Зміна (+,-)
1.Запаси			
2.Грошові кошти, розрахунки та інші оборотні активи			
3.Всього оборотних коштів			
4. Короткострокові зобов'язання та кредиторська заборгованість			
5.Загальний коефіцієнт ліквідності			

ЗАВДАННЯ 3.8. За даними балансу підприємства розрахувати коефіцієнт маневрування власного оборотного капіталу на початок і кінець звітної періоду. Зробити висновки. Для вирішення завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 14

Розрахунок коефіцієнта маневрування власного оборотного капіталу

Показники	На початок року	На кінець звітної періоду	Зміна (+,-)
1.Власний капітал			
2.Довгострокові зобов'язання			
3.Необоротні активи			
4.Наявність власного оборотного капіталу			
5.Коефіцієнт маневрування власного оборотного капіталу, в %			

ЗАВДАННЯ 3.9. За даними форми 1 “Баланс” оцінити структуру джерел фінансових ресурсів – пасиву балансу. Зробити висновки.

Для вирішення завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 15

Оцінка структури джерел фінансових ресурсів

Показники	На початок року	На кінець звітного періоду	Відхилення (+, -)
1.Коефіцієнт фінансової незалежності, %			
2.Коефіцієнт фінансової залежності, %			
3.Коефіцієнт фінансового ризику (плече фінансового важіля)			

ЗАВДАННЯ 3.10. Розрахувати окремі коефіцієнти фінансової стійкості. Зробити висновки.

Дані аналізу відобразити в наступній аналітичній таблиці:

Таблиця 16

Розрахунок коефіцієнтів фінансової стійкості

Показники	На початок року	На кінець звітного періоду	Зміна (+, -)
1.Коефіцієнт співвідношення позиченого і власного капіталу			
2. Коефіцієнт довгострокового залучення капіталу			
3.Коефіцієнт реальної вартості основних коштів у майні підприємства			
4.Коефіцієнт реальної вартості основних і матеріального оборотних коштів			

ЗАВДАННЯ 3.11. За даними балансу розрахувати показники фінансової сталості. Визначити їх зміну за звітний період. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 17

Аналіз фінансової сталості

Показники	На початок року	На кінець звітного періоду	Зміна (+, -)
1.Власний капітал			
2.Позичений капітал			
3.Довгострокові позикові кошти (зобов'язання)			
4.Валюта балансу (вартість майна)			
5.Коефіцієнт, в %: - економічної незалежності - співвідношення позикових та власних коштів (капіталу) - фінансової сталості (стійкості)			

Тема 4. Аналіз доходів і витрат діяльності підприємства

ЗАВДАННЯ 4.1. За даними форми 2 “Звіт про фінансові результати” проаналізувати структуру доходів підприємства. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 18

Аналіз структури прибутку від звичайної діяльності

Показники	Минулий рік		Звітний рік		Відхилення	
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Абсолютне тис. грн.	Відносне, %
1. Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)						
2. Чистий дохід						
3. Інші операційні доходи						
4. Доходи від участі в капіталі						
5. Інші фінансові доходи						
6. Інші доходи						

ЗАВДАННЯ 4.2. Використовуючи дані ф.2, проаналізувати структуру і динаміку операційних витрат. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Аналіз структури і динаміки операційних витрат

Показники	За попередній період	За звітний період	Зміна (+,-)
1. Матеріальні витрати - в сумі - в %			
2. Витрати на оплату праці - в сумі - в %			
3. Витрати на соціальні фонди - в сумі - в %			
4. Амортизація - в сумі - в %			
5. Інші витрати - в сумі - в %			
Разом - в сумі - в %			

ЗАВДАННЯ 4.3. За даними підприємства вивчити структуру собівартості за елементами витрат і дати оцінку змінам частки окремих статей.

Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Аналіз структури собівартості за елементами операційних витрат

Елементи витрат	Минулий рік		Звітний рік	
	сума, тис. грн.	частка , %	сума, тис. грн.	частка, %
1. Матеріальні витрати, в тому числі:				
- Електроенергія				
- Паливо				
- Інші				
2. Витрати на оплату праці				
3. Відрахування на соціальні заходи				
4. Амортизація				
5. Інші витрати				
Р а з о м				

ЗАВДАННЯ 4.4. Використовуючи дані таблиці провести аналіз витрат на 1 грн. товарної продукції. Визначити вплив на відхилення фактичних витрат від планових таких чинників:

- а) зміни структури асортименту виготовленої продукції;
 - б) зміни рівня витрат у собівартості окремих її видів;
 - в) зміни цін на продукцію.
- Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Аналіз витрат на 1 грн. продукції

Показники	План	Фактичний випуск продукції			Факт
		планові норми і планові ціни	в планових цінах	чинні ціни на матеріали і планові на продукцію	
1.Обсяг продукції, тис.грн.	4200	4235	4235	4235	4250
2.Собівартість продукції, тис.грн.	3392	3432	3479	3573	3573
3.Витрати на 1 грн. продукції					

Тема 5. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

ЗАВДАННЯ 5.1. За даними ф.2 “Звіт про фінансові результати” проаналізувати рівень, динаміку і структуру фінансових результатів. Зробити висновки. Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 22

Аналіз фінансових результатів

Показники	Минулий рік	Звітний рік	Відхилення від минулого року
1.Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції			
2.Собівартість реалізованої продукції			
3.Валовий прибуток від реалізації			
4.Адміністративні витрати			
5.Витрати на збут			
6.Собівартість реалізованої продукції з урахуванням адміністративних витрат і витрат на збут			
7.Прибуток від реалізації			
8.Інші операційні доходи			
9.Прибуток від операційної діяльності			
10.Прибуток від участі в капіталі			
11.Інші фінансові доходи			
12.Прибуток від звичайної діяльності			
13.Податок на прибуток			
14.Чистий прибуток			

ЗАВДАННЯ 5.2. За даними форми 2 “Звіт про фінансові результати” проаналізувати структуру прибутку від звичайної діяльності. Зробити висновки. Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Аналіз структури прибутку від звичайної діяльності

Показники	Минулий рік		Звітний рік		Відхилення	
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Абсо- лютне, тис. грн.	Відно- сне, %
1. Прибуток від операційної діяльності						
2. Прибуток від участі в капіталі						
3. Інші фінансові доходи						
4. Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування						

ЗАВДАННЯ 5.3. За вихідними даними дати оцінку рівня рентабельності реалізованої продукції за звітний рік. Розрахувати вплив на зміну рівня рентабельності суми прибутку від реалізації продукції та витрат на виробництво. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати аналітичну таблицю:

Факторний аналіз рентабельності

Показники	За планом	Скоректовано	Фактично	Відхилення
Прибуток від реалізації продукції		x		
Собівартість реалізованої продукції		x		
Рентабельність				
В т.ч. за рахунок:				
- прибутку				
- собівартості				

Тема 6. Аналіз виробництва і реалізації продукції, робіт, послуг

ЗАВДАННЯ 6.1. Використовуючи вихідні дані, проаналізувати динаміку обсягів виконаних робіт. Зробити висновки. Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 25

Аналіз динаміки обсягів виконаних робіт

Показники	За попередній період	Звітний період		Відхилення (+,-) фактичного обсягу проти			
		План	Фактично	Абсолютне, тис.грн		Відносне, %	
				Попереднього періоду	Плану	Попереднього періоду	Плану

ЗАВДАННЯ 6.2. Дати оцінку доцільності прийняття додаткового замовлення з нижчою ціною реалізації за умови, що договірне замовлення на початок року склало 2500 од. за ціною 200 грн. за одиницю. Але через банкрутство одного із замовників воно скоротилося на до 2000 одиниць. Пошук нових ринків збуту передбачає оцінку доцільності прийняття нового замовлення на 300 од. за ціною 170 грн. за одиницю. Наскільки вигідним буде це замовлення, якщо змінні витрати на одиницю виробу складають 85 грн., а сумарні постійні витрати складають 10000 грн.

ЗАВДАННЯ 6.3. За даними таблиці зробити аналіз обґрунтованості та напруженості договірних зобов'язань; охарактеризувати узгодженість сформованого портфеля замовлень з виробничими можливостями підприємства; обчислити коефіцієнти напруженості поставок та виконання договірних зобов'язань за строками, зробити аналітичні висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Аналіз напруженості завдань з виробництва продукції

Період	Договірне зобов'язання, тис.грн	Фактичні поставки за договором, тис.грн.	Виконання договірних зобов'язань, %	Виробнича потужність, тис.грн.	Договірне зобов'язання до виробничої потужності, %	Фактичні поставки до виробничої потужності, %
I	600	590		650		
II	600	600		650		
III	610	560		650		
IV	620	640		650		
РІК						

ЗАВДАННЯ 6.4. За даними таблиці обчислити вплив структурних зрушень на зміну обсягу виробництва продукції. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 27

Вихідні дані для аналізу

Продукція	Обсяг випуску продукції, грн.		Структура випуску продукції, %		Фактичний випуск при плановій структурі, грн.	Зміна обсягу продукції через зміну структури, грн	Зараховується у виконання плану по структурі, грн.
	План	Факт	План	Факт			
Шафи	10000	9940					
Блоки дверні	8000	8050					
Столи кухонні	3230	3390					
Стільці	3000	3200					
РАЗОМ	24230	24580					

ЗАВДАННЯ 6.5. За даними таблиці дати оцінку виконання завдань за асортиментом продукції та проаналізувати ступінь оновлення продукції на підприємстві. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Вихідні дані для аналізу

Виріб	Випуск продукції, тис.грн.				Продукція, зарахована у виконання плану за асортиментом, тис.грн.
	Минулий рік	План	Фактично	Виконання плану, %	
А	60	70	80		
Б	30	30	30		
В	40	40	70		
Г	70	50	40		
Д	80	-	60		
Е	100	110	90		
Є	-	100	40		
РАЗОМ					

ЗАВДАННЯ 6.6. За даними таблиці проаналізувати ритмічність виробництва продукції за рік та обчислити коефіцієнти ритмічності і аритмічності. Зробити висновки. Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Вихідні дані для аналізу ритмічності

Період	Випуск продукції				Виконання плану, %	Продукція зарахована у плановий ритм	
	План		Фактично			тис.грн.	%
	тис.грн.	%	тис.грн.	%			
I	280		240				
II	310		260				
III	310		400				
IV	340		480				
РІК	1240		1380				

ЗАВДАННЯ 6.7. За даними таблиці визначити показники сортності продукції і проаналізувати виконання планових завдань за якістю. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Аналіз сортності продукції

Сорт	Ціна виробу грн.	Перевідний коефіцієнт	План			Фактично		
			Кількість виробів, шт.	Кількість виробів у перерахунку на 1 сорт	Сортність грн.	Кількість виробів, шт.	Кількість виробів у перерахунку на 1 сорт	Сортність, грн.
1	20		800			1020		
2	18		150			120		
3	16		50			60		
Разом	х		1000			1200		

Тема 7. Аналіз трудових ресурсів

ЗАВДАННЯ 7.1. Використовуючи вихідні додаткові дані, проаналізувати рух персоналу. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 31

Аналіз руху працівників

Показники	Базовий рік	Звітний рік	Зміна (+, -)
1.Спискова чисельність персоналу на початок року	236	248	
2.Прийнято, чол.	48	58	
3.Звільнено, чол. всього, в т. ч.	44	48	
- за власним бажанням	24	29	
- за порушення трудової дисципліни	3	5	
4.Спискова чисельність на кінець року			
5.Коефіцієнт обороту:			
- з прийому, %;			
- за звільненням, %;			
- плинності, %			

ЗАВДАННЯ 7.2. На підставі даних, наведених в таблиці, визначити абсолютний і відносний надлишок (нестачу) працівників. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю.

Таблиця 32

Дані для розрахунку абсолютного і відносного надлишку (нестачі) працівників

Показники	План	Фактично	Зміна (+, -)
1.Обсяг товарної продукції, тис.грн	75800	77800	
2.Чисельність промислово-виробничого персоналу, чол	900	910	

ЗАВДАННЯ 7.3. Використовуючи дані таблиці, визначити фонд робочого часу працівників підприємства та розрахувати вплив на зміну фонду робочого часу зміни середньорічної чисельності робітників, зміни числа днів, відпрацьованих одним робітником та зміни середньої тривалості робочого дня.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 33

Аналіз використання робочого часу

Показники	Минулий рік	Звітний період	Відхилення (+;-)
1.Середньорічна чисельність робітників, чол.	3915	4040	
2.Відпрацьовано за рік одним робітником - днів	205	216	
- годин	1552	1648	
3.Середня тривалість робочого дня, год.			
4.Фонд робочого часу, тис.год.			

ЗАВДАННЯ 7.4. Використовуючи вихідні дані, розрахувати показники продуктивності праці та вплив їх зміни на обсяги виконаних робіт. Зробити висновки. Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 34

Аналіз показників продуктивності праці та обсягів виконаних робіт

Показники	За попередній період	За звітний період	Зміна (+, -)
1.Середньоспикова чисельність персоналу, чол.			
2.Продуктивність праці, грн.			
3.Обсяги виконаних робіт, тис.грн. в т. ч. за рахунок змін:			
а) чисельності працюючих;			
б) продуктивності праці			

ЗАВДАННЯ 7.5. Використовуючи дані таблиці розрахувати абсолютну і відносну зміну фонду оплати праці. Зробити висновки. Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 35

Аналіз фонду оплати праці

Показники	План	Фактично	Відхилення (+;-)	
			Абсолютне, тис.грн	Відносне, %
1.Обсяг виробництва продукції, тис.грн.	110000	159500		
2.Фонд оплати праці, тис.грн.	67100	94105		
3.Норматив приросту фонду оплати праці на кожний % приросту виробництва	0,25	0,25		

ЗАВДАННЯ 7.6. На підставі даних, наведених в таблиці, визначити вплив на зміну фонду оплати праці зміни середньоспискової чисельності персоналу і зміни середньорічної заробітної плати. Зробити висновки. Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 36

Факторний аналіз фонду оплати праці

Показники	Минулий період	Звітний період	Зміна (+, -)
1.Середньоспискова чисельність персоналу, чол.	103	105	
2. Середньорічна заробітна плата, грн.	750	790	
3. Фонд оплати праці, тис.грн. в т. ч. за рахунок змін:	77250	82950	
а) чисельності працюючих;			
б) середньорічної заробітної плати			

Тема 8. Аналіз довгострокових активів підприємства

ЗАВДАННЯ 8.1. Використовуючи дані ф. 5 (“Примітки до річної фінансової звітності”), проаналізувати структурні зміни та рух основних засобів за минулий рік. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 37

Аналіз руху та структури основних засобів

Показники	На початок року	Надійшло	Вибуло	На кінець року
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
Разом:				

ЗАВДАННЯ 8.2. За даними балансу проаналізувати знос основних фондів та ступінь придатності їх до експлуатації. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 38

Аналіз зносу основних фондів

Показники	На початок періоду	На кінець періоду	Зміна (+, -)
1. Початкова вартість основних засобів, тис. грн.			
2. Зношення основних засобів під час їх експлуатації, тис. грн.			
3. Ступінь зносу основних засобів, %			
4. Ступінь придатності основних засобів, %			

ЗАВДАННЯ 8.3. Використовуючи дані ф.1 і ф.2, проаналізувати амортизаційну віддачу необоротних активів підприємства. Зробити висновки. Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Розрахунок амортизаційної віддачі необоротних активів

Показники	Минулий період	Звітний період	Відхилення, (+;-)
1.Обсяг виробленої продукції, (робіт, послуг) без ПДВ та акцизного збору, тис. грн.			
2.Амортизація основних фондів та нематеріальних активів, тис. грн.			
3.Коефіцієнт амортизаційної віддачі			

ЗАВДАННЯ 8.4. Використовуючи вихідні дані розрахувати показники фондівіддачі та вплив їх зміни на обсяги виконаних робіт. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Аналіз показників фондівіддачі та обсягів виконаних робіт

Показники	За попередній період	За звітний період	Відхилення (+,-)
1.Середньорічна вартість основних промислових фондів, тис. грн.			
2.Фондовіддача, грн.			
3.Обсяги виконаних робіт, тис. грн., в т. ч. за рахунок змін:			
а) фондівіддачі			
б) вартості основних фондів			

Тема 9. Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання

ЗАВДАННЯ 9.1. Використовуючи дані ф.5 (“Примітки до річної фінансової звітності”) проаналізувати структуру запасів. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 41

Аналіз структури запасів

Показники	Сума	Питома вага, %
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
Разом запасів		

ЗАВДАННЯ 9.2. Використовуючи вихідні дані таблиці оцінити забезпеченість потреби матеріальних ресурсів договорами і фактичне їх виконання. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 42

Оцінка виконання договорів поставок

Матеріали	Планова потреба, т	Укладено договорів, т	Забезпеченість потреби договорами, %	Надійшло від постачальників, т	Виконання договорів, %
А	47000	44700		41900	
Б	4490	4365		4432	
В	1200	1050		990	

ЗАВДАННЯ 9.3. Використовуючи вихідні додаткові дані і дані ф.2, розрахувати показники матеріаловіддачі та вплив їх зміни на обсяги виконаних робіт. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 43

Аналіз показників матеріаловіддачі та обсягів виконаних робіт

Показники	За попередній період	За звітний період	Відхилення (+,-)
1.Вартість матеріальних витрат, тис. грн.			
2.Матеріаловіддача, грн.			
3.Обсяги виконаних робіт, тис. грн. в т. ч. за рахунок змін:			
а) матеріаловіддачі			
б) матеріальних витрат			

ЗАВДАННЯ 9.4. Використовуючи вихідні дані таблиці визначити матеріаловіддачу і матеріаломісткість товарної продукції, абсолютне і відносне відхилення. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 44

Аналіз показників ефективності використання матеріальних ресурсів

Показники	Минулий рік	Звітний рік		Абсолютне відхилення, тис.грн.		Відносне відхилення, %	
		План	Факт	Від плану	Від минулого року	Від плану	Від минулого року
1.Вартість продукції, тис.грн	24000	25000	25100				
2.Матеріальні витрати, тис.грн	18960	19250	19076				
3.Матеріаломісткість продукції, грн.							
4.Матеріаловіддача, грн							

ЗАВДАННЯ 9.5. Використовуючи дані таблиці розрахувати вплив на зміну обсягу виробництва зміни матеріальних витрат та зміни матеріаловіддачі. Зробити висновки.

Для виконання завдання рекомендується використати наступну аналітичну таблицю:

Таблиця 45

Аналіз впливу зміни матеріальних витрат та зміни матеріаловіддачі на обсяги виробництва

Показники	План	Факт	Абсолютне відхилення (+,-)	Темп зростання	Темп приросту
1.Вартість матеріальних витрат, тис. грн.					
2.Матеріаловіддача, грн.					
3.Обсяги виконаних робіт, тис. грн., в т. ч. за рахунок змін:					
а) матеріальних витрат;					
б) матеріаловіддачі					

Тестові завдання для контролю знань

Тест 1.

Мета економічного аналізу - це:

- 1) визначення резервів підвищення ефективності діяльності;
- 2) застосування системи показників для оцінки господарювання;
- 3) використання евристичних прийомів аналізу;
- 4) забезпечення прийняття обґрунтованих та ефективних управлінських рішень.

Тест 2.

Метою економічного аналізу є:

- 1) оцінка інвестиційної діяльності підприємства;
- 2) забезпечення системи менеджменту необхідною інформацією для прийняття рішень;
- 3) розрахунок показників, що характеризують ефективність діяльності підприємства та застосовуються для пошуку резервів її підвищення;
- 4) використання економіко-математичних методів для дослідження явищ та процесів.

Тест 3.

Мета економічного аналізу полягає у:

- 1) дослідженні законів та принципів функціонування підприємства в ринковому середовищі;
- 2) визначенні причин та факторів зміни досліджуваних явищ та процесів;
- 3) пошук резервів для підвищення ефективності діяльності підприємства;
- 4) розробці методики різних видів економічного аналізу.

Тест 4.

Предметом дослідження в економічному аналізі є:

- 1) принципи економічного аналізу;
- 2) методи та прийоми економічного аналізу;
- 3) використання грошових коштів на підприємстві;
- 4) реальна господарська ситуація на досліджуваному об'єкті;

Тест 5.

Під предметом економічного аналізу розуміють:

- 1) причинно-наслідкові зв'язки економічних явищ та процесів;
- 2) господарюючі суб'єкти;
- 3) економічні результати господарської діяльності;
- 4) систему показників для управління господарюючим суб'єктом.

Тест 6.

Під предметом економічного аналізу розуміють:

- 1) принципи економічного аналізу;
- 2) причинно-наслідкові зв'язки зміни економічних явищ та процесів;
- 3) використання матеріальних і грошових ресурсів підприємства;
- 4) дані статистичного, оперативного та бухгалтерського обліку.

Тест 7.

Пошук резервів в економічному аналізі належить до:

- 1) методів економічного аналізу;
- 2) завдань економічного аналізу;
- 3) принципів економічного аналізу;
- 4) об'єктів економічного аналізу.

Тест 8.

Принципами економічного аналізу є:

- 1) точність, об'єктивність, вчасність та вичерпність;
- 2) науковість, конфіденційність, порівнянність, результативність;
- 3) науковість, системність, демократичність, дієвість;
- 4) системність, логічність, конкретність, комплексність.

Тест 9.

Створення на підприємстві спеціального підрозділу економічного аналізу передбачено:

- 1) централізованим аналізом;
- 2) міжгалузевим аналізом;
- 3) децентралізованим аналізом;
- 4) маржинальним аналізом.

Тест 10.

Економічний аналіз виконує функції:

- 1) планування, контролю, стимулювання;
- 2) оцінки, розподілу, синтезу;
- 3) синтезу, обґрунтування, стимулювання;
- 4) оцінки, діагностики, пошуку.

Тест 11.

Які основні принципи економічного аналізу:

- 1) аналіз попиту та пропозиції;
- 2) комплексність та підконтрольність;
- 3) перспективність та ефективність;
- 4) точність та об'єктивність?

Тест 12.

Обґрунтований розподіл обов'язків між працівниками щодо проведення аналітичних досліджень на підприємстві – це ...

- 1) мета економічного аналізу;
- 2) організація економічного аналізу;
- 3) функція економічного аналізу;
- 4) завдання економічного аналізу.

Тест 13.

В чому полягає пошукова функція економічного аналізу:

- 1) виявлені резервів збільшення ефективності господарювання;
- 2) визначенні стану досліджуваної економічної системи та його характеристики;
- 3) виявленні та оцінці причинно-наслідкових зв'язків зміни та розвитку досліджуваних економічних явищ та процесів;

4) виявленні пріоритетних напрямків розвитку економічної системи?

Тест 14.

В чому полягає діагностична функція економічного аналізу:

- 1) виявленні резервів збільшення ефективності господарювання;
- 2) виявленні пріоритетних напрямків розвитку економічної системи;
- 3) виявленні та оцінці причинно-наслідкових зв'язків зміни та розвитку досліджуваних економічних явищ та процесів;
- 4) використанні методів елімінування.

Тест 15.

Принцип комплексності економічного аналізу передбачає:

- 1) дослідження всіх елементів економічної системи та причинних взаємозв'язків;
- 2) розгляд кожного об'єкту досліджень як складної динамічної системи;
- 3) багатокритеріальну оптимізацію;
- 4) рейтингову оцінку результатів аналітичних досліджень;

Тест 16.

В чому полягає оцінювальна функція економічного аналізу:

- 1) виявленні резервів підвищення ефективності господарювання;
- 2) визначенні стану досліджуваної економічної системи та його характеристики;
- 3) виявленні та оцінці причинно-наслідкових зв'язків зміни та розвитку досліджуваних економічних явищ та процесів;
- 4) виявленні пріоритетних напрямків розвитку економічної системи?

Тест 17.

Для оцінки виконання планових завдань необхідно порівняти:

- 1) фактичні показники із нормативними;
- 2) показники за минулий період з плановими;
- 3) фактичні показники з показниками за минулий період;
- 4) фактичні показники з плановими.

Тест 18.

До інтенсивних резервів виробництва відносять:

- 1) зниження процентної ставки за користування кредитними ресурсами;
- 2) поточний ремонт основних засобів;
- 3) підвищення продуктивності праці;
- 4) збільшення частки робочого устаткування.

Тест 19.

Пошук і оцінка можливостей та резервів підвищення ефективності діяльності підприємства в економічному аналізі належить до:

- 1) методів економічного аналізу;
- 2) функцій економічного аналізу;
- 3) принципів економічного аналізу;
- 4) предмету економічного аналізу.

Тест 20.

Під терміном „фактори” розуміють:

- 1) структурні елементи досліджуваної економічної системи;
- 2) рушійні сили розвитку і зміни явищ та процесів;
- 3) види економічного аналізу та резерви виробництва;
- 4) причинно-наслідкові зв'язки.

Тест 21.

Термін „аналіз” у перекладі з грецької мови означає:

- 1) поєднання окремих складових явищ та процесів, виявлення зв'язків і залежностей між окремими частинами;
- 2) розподіл явищ або предметів на складові частини для вивчення їх у взаємозв'язку та взаємообумовленості;
- 3) виділення окремих елементів системи для більш глибокого вивчення;
- 4) вивчення, вимірювання та узагальнення зміни і розвитку економічних явищ та процесів.

Тест 22.

Дослідження економічних явищ та процесів як систем із складною функціонально-структурною будовою передбачає принцип:

- 1) конкретності;
- 2) комплексності;
- 3) науковості;
- 4) економічної доцільності.

Тест 23.

Використання в економічному аналізі науково обґрунтованих методик досліджень економічних явищ та процесів і факторів їх зміни передбачено принципом:

- 1) системності;
- 2) комплексності;
- 3) науковості;
- 4) економічної доцільності.

Тест 24.

Який принцип економічного аналізу передбачає, що витрати на організацію та здійснення аналітичних досліджень повинні забезпечувати значно більший ефект через використання результатів аналізу:

- 1) економічної доцільності;
- 2) системності;
- 3) комплексності;
- 4) дієвості?

Тест 25.

Оцінка стану досліджуваної економічної системи і пошук резервів її покращення – це:

- 1) принцип економічного аналізу;
- 2) мета економічного аналізу;
- 3) функції економічного аналізу;
- 4) характерна риса економічного аналізу.

Тест 26.

Науковий та системний характер проведення економічного аналізу – це ...

- 1) завдання економічного аналізу;
- 2) предмет економічного аналізу;
- 3) принципи економічного аналізу;
- 4) функції економічного аналізу.

Тест 27.

Розробка аргументованих аналітичних висновків та пропозицій щодо вирішення конкретних практичних ситуацій та проблем забезпечується через виконання принципу:

- 1) системності;
- 2) дієвості та конкретності;
- 3) науковості;
- 4) економічної доцільності.

Тест 28.

До об'єктів економічного аналізу належать:

- 1) способи та прийоми дослідження причинно-наслідкових зв'язків;
- 2) види економічного аналізу;
- 3) результати господарської діяльності;
- 4) принципи аналітичних досліджень.

Тест 29.

Визначення пріоритетів щодо досягнення поставлених цілей забезпечується через виконання принципу:

- 1) системності;
- 2) економічної доцільності;
- 3) рейтингової оцінки;
- 4) науковості.

Тест 30.

До якісних показників відносять:

- 1) частку машин і устаткування в загальній вартості основних засобів;
- 2) матеріальні витрати;
- 3) чисельність робітників;
- 4) віддачу основних засобів.

Тест 31.

Стратегічний аналіз здійснюють з метою:

- 1) визначення відхилення фактичного стану досліджуваних явищ та процесів від бажаного чи запланованого;
- 2) вивчення перспективних напрямків функціонування та розвитку підприємства;
- 3) визначення ефективності виконання бізнес-плану;
- 4) виявлення внутрішніх резервів збільшення прибутку підприємства.

Тест 32.

Стратегічний аналіз передбачає:

- 1) маркетингові дослідження, сканування зовнішнього середовища, дослідження ситуації на об'єкті;

- 2) сканування зовнішнього середовища, аналіз прогнозних рішень, оцінка причин відхилень;
- 3) аналіз прогнозних рішень, оцінку відхилень, експертні та рейтингові оцінки;
- 4) маржинальний аналіз, аналіз партнерських відносин, сегментацію ринку, аналіз рядів динаміки.

Тест 33.

За часовою формою виділяють такі види економічного аналізу:

- 1) централізований та децентралізований;
- 2) техніко-економічний аналіз;
- 3) комплексний та тематичний аналіз;
- 4) стратегічний та ретроспективний аналіз.

Тест 34.

Результати якого аналізу використовуються виключно для внутрішніх потреб менеджменту та становлять комерційну таємницю:

- 1) управлінського аналізу;
- 2) маржинального аналізу;
- 3) зовнішнього аналізу
- 4) тематичного аналізу?

Тест 35.

Яка із класифікаційних ознак не визначає види економічного аналізу:

- 1) часова форма;
- 2) просторова форма;
- 3) вартісна ознака;
- 4) організаційна форма?

Тест 36.

Система повсякденного вивчення стану та змін параметрів діяльності підприємства ведеться за допомогою:

- 1) оперативного аналізу;
- 2) внутрішнього аналізу;
- 3) статистичної звітності;
- 4) спеціальних тематичних досліджень.

Тест 37.

Оперативний аналіз передбачає:

- 1) оцінку виконання планових завдань та резервів;
- 2) оцінку відхилень та моніторинг ринку;
- 3) порівняльні характеристики та оцінку виконання плану;
- 4) оцінку результатів господарської діяльності.

Тест 38.

Виділіть просторові види економічного аналізу:

- 1) системний, маржинальний, макроекономічний, техніко-економічний;
- 2) макроекономічний, мікроекономічний, маркетинговий, зовнішній;
- 3) макроекономічний, мікроекономічний, зовнішній, внутрішній;
- 4) кількісний, якісний, системний, комплексний.

Тест 39.

Метою оперативного економічного аналізу є:

- 1) визначення пріоритетних напрямків розвитку економічної системи;
- 2) оцінка результатів управління економічною системою;
- 3) поточна оцінка відхилень фактичного стану економічної системи від заданих або бажаних параметрів;
- 4) оцінка зовнішнього середовища функціонування економічної системи.

Тест 40.

Що включає стратегічний економічний аналіз:

- 1) визначення аналізованих показників;
- 2) маржинальний аналіз;
- 3) вибір методів аналізу;
- 4) дослідження використання матеріальних ресурсів на підприємстві?

Тест 41.

Система повсякденного вивчення стану та змін параметрів діяльності підприємства ведеться за допомогою:

- 1) комплексного аналізу;
- 2) оперативного аналізу;
- 3) статистичної звітності;
- 4) спеціальних тематичних досліджень.

Тест 42.

Ретроспективний аналіз проводиться:

- 1) до моменту здійснення господарської операції;
- 2) після здійснення господарської операції;
- 3) під час здійснення господарської операції;
- 4) для коректування здійснюваної господарської операції.

Тест 43.

Результати якого аналізу використовуються виключно для внутрішніх потреб менеджменту та становлять комерційну таємницю:

- 1) управлінського аналізу;
- 2) маржинального аналізу;
- 3) зовнішнього аналізу
- 4) тематичного аналізу?

Тест 44.

Який вид економічного аналізу використовуються для вивчення масових суспільних явищ в регіоні, на підприємстві:

- 1) соціально-економічний;
- 2) управлінський;
- 3) економіко-статистичний;
- 4) тематичний аналіз?

Тест 45.

Який вид економічного аналізу пов'язаний із вивченням господарських процесів, що відбулися:

- 1) системний аналіз;

- 2) управлінський аналіз;
- 3) ретроспективний аналіз;
- 4) тематичний аналіз?

Тест 46.

На прогнозованих, очікуваних результатах з врахуванням впливу факторів, які будуть діяти, базується:

- 1) перспективний аналіз;
- 2) управлінський аналіз;
- 3) маржинальний аналіз;
- 4) тематичний аналіз?

Тест 47.

Рейтингова компанія провела аналіз фінансово-господарської діяльності підприємств галузі. Який це вид аналізу за користувачами:

- 1) аудиторський аналіз;
- 2) управлінський аналіз;
- 3) незалежний аналіз;
- 4) зовнішній аналіз?

Тест 48.

Вивчення прибутку і рентабельності підприємства є основним завданням такого аналізу:

- 1) системного аналізу;
- 2) статистичного аналізу;
- 3) фінансово-економічного аналізу;
- 4) зовнішнього аналізу?

Тест 49.

Метод аналізу – це сукупність _____, що застосовуються для всестороннього і комплексного вивчення роботи підприємства з метою об'єктивної оцінки результатів діяльності, а також виявлення і мобілізації невикористаних резервів підприємства:

- 1) способів, прийомів і процедур;
- 2) інформаційних джерел аналізу;
- 3) принципів і підходів для аналітичних досліджень;
- 4) явищ і процесів, що характеризують діяльність підприємства.

Тест 50.

Продуктивність праці пекаря відноситься до показників:

- 1) кількісних показників;
- 2) якісних показників;
- 3) узагальнених показників;
- 4) результативних показників.

Тест 51.

Середньоспискова чисельність працівників відноситься до:

- 1) кількісних показників;
- 2) якісних показників;
- 3) узагальнених показників;

4) результативних показників.

Тест 52.

Які види балансів складаються на підприємстві:

- 1) бухгалтерський;
- 2) товарний;
- 3) грошових потоків;
- 4) всі відповіді правильні.

Тест 53.

Ознаки, якими характеризується об'єкт дослідження, містяться у:

- 1) підметі таблиці;
- 2) присудку таблиці;
- 3) шапці таблиці;
- 4) всі відповіді правильні.

Тест 54.

Підмет таблиці містить:

- 1) ознаки певного явища;
- 2) показники, що характеризують явище;
- 3) закономірності економічних явищ;
- 4) схему розміщення ознак явища.

Тест 55.

Згідно з математичною теорією ігор кількість стратегій у кожного гравця може бути:

- 1) парною і непарною;
- 2) прогресивною і регресивною;
- 3) кінцевою і безкінечною;
- 4) всі відповіді правильні.

Тест 56.

Метод ланцюгових підстановок дозволяє:

- 1) оцінити зміну параметрів в часі;
- 2) визначити тип функціонального зв'язку;
- 3) визначити вплив факторів на результативний показник;
- 4) обчислити співвідношення і взаємозалежність досліджуваних показників.

Тест 57.

Метод перерахунку даних використовується для визначення:

- 1) структурної будови економічної системи;
- 2) величини впливу факторів на результативний показник;
- 3) тенденцій зміни досліджуваних явищ та процесів;
- 4) оцінки ефективності використання досліджуваних явищ та процесів.

Тест 58.

Який варіант гри передбачає протистояння двох конкурентів за ринки збуту:

- 1) простий;
- 2) парний;
- 3) коліаційний;

4) відповіді 1 і 2 правильні.

Тест 59.

До методів економічного аналізу належать:

- 1) система показників, що характеризує об'єкт дослідження;
- 2) досліджувані економічні явища та процеси;
- 3) експертні оцінки;
- 4) фактори та причини, що зумовили зміну та розвиток економічної системи.

Тест 60.

Які з перелічених нижче показників не можна порівнювати:

- 1) планові і фактичні виробничі витрати;
- 2) фактичну і середню заробітну плату;
- 3) різнойменні фактори і показники;
- 4) собівартість виготовленої та реалізованої продукції.

Тест 61.

Дерево рішень відображається у вигляді:

- 1) таблиці;
- 2) графіка;
- 3) тексту;
- 4) формули.

Тест 62.

Офіційні документи, якими зобов'язано користуватись підприємство у своїй діяльності, відносять до:

- 1) планової інформації;
- 2) облікової інформації;
- 3) звітно-статистичної інформації;
- 4) нормативно-довідкової інформації.

Тест 63.

До експертних методів економічного аналізу відносять:

- 1) метод ланцюгових підстановок;
- 2) індексний аналіз;
- 3) метод аналогій;
- 4) індукцію та дедукцію.

Тест 64.

До якої групи методів належить метод ланцюгових підстановок:

- 1) матричні методи та моделі;
- 2) методи комплексної оцінки;
- 3) методи елімінування;
- 4) методи порівняння?

Тест 65.

До якої групи методів належить метод суми:

- 1) методи кореляційно-регресійного аналізу;
- 2) статистичні методи;
- 3) методи комплексної економічної оцінки;

4) експертні методи.

Тест 66.

Моделі, що використовуються в аналізі, коли результативний показник є алгебраїчною сумою кількох факторів, називаються :

- 1) мультиплікативні моделі;
- 2) детерміновані моделі;
- 3) адитивні моделі;
- 4) змішані моделі.

Тест 67.

Моделі, що використовуються, коли результативний показник є добутком кількох факторів, називаються:

- 1) мультиплікативні моделі;
- 2) детерміновані моделі;
- 3) адитивні моделі;
- 4) змішані моделі.

Тест 68.

Вплив зміни факторів на зміну прибутку від реалізації продукції визначають за допомогою:

- 1) методу порівняння;
- 2) методу різниці відносних величин;
- 3) методу лінійного програмування;
- 4) методу перерахунку даних.

Тест 69.

Методи оптимізації показників є складовими:

- 1) економіко-математичних методів;
- 2) логічних;
- 3) експертних;
- 4) статистичних.

Тест 70.

Який аналіз, враховуючи його аналітичні можливості, називають аналізом, «що буде, якщо»

- 1) регресійний;
- 2) аналіз чутливості;
- 3) кореляційний;
- 4) маржинальний?

Тест 71.

До індивідуальних експертних методів належить:

- 1) інтерв'ю;
- 2) анкетування;
- 3) метод Дельфі;
- 4) відповіді 1 і 3 правильні.

Тест 72.

Факторний аналіз передбачає:

- 1) класифікацію факторів за просторовою ознакою;

- 2) оцінку зміни факторів у просторі та часі;
- 3) визначення типу функціонального зв'язку та ступеня впливу факторів;
- 4) кількісну та якісну оцінку зміни результативних показників.

Тест 73.

При здійсненні аналізу фінансового стану підприємства дають оцінку:

- 1) граничного рівня витрат;
- 2) економічної рентабельності підприємства;
- 3) ефективності використання виробничих ресурсів;
- 4) фінансової стійкості.

Тест 74.

При аналізі оборотності оборотних активів визначають:

- 1) плече фінансового важеля;
- 2) коефіцієнт обертання оборотних активів;
- 3) коефіцієнт фінансової незалежності;
- 4) ступінь ліквідності оборотних активів.

Тест 75.

Фінансова стійкість підприємства характеризує:

- 1) кредитоспроможність підприємства;
- 2) незалежність від зовнішніх джерел фінансування;
- 3) ступінь підприємницького ризику;
- 4) структуру оборотних та необоротних активів.

Тест 76.

Аналіз платоспроможності підприємства здійснюється з метою:

- 1) визначення можливостей повернення кредитів;
- 2) оцінки стану повернення дебіторської заборгованості;
- 3) визначення доцільності залучення капіталу;
- 4) оцінки здатності підприємства погасити свої поточні зобов'язання.

Тест 77.

Коефіцієнт фінансової незалежності обчислюють як співвідношення:

- 1) залученого капіталу до власного;
- 2) власного капіталу до залученого;
- 3) залученого капіталу до авансованого;
- 4) власного капіталу до авансованого.

Тест 78.

При здійсненні аналізу майнового стану підприємства дають оцінку:

- 1) структури і динаміки активів підприємства;
- 2) економічної рентабельності підприємства;
- 3) забезпеченості підприємства основними і оборотними активами;
- 4) фінансової стійкості.

Тест 79.

При аналізі фінансової стійкості обчислюють:

- 1) коефіцієнт фінансової залежності;
- 2) коефіцієнт оборотності;
- 3) частку простроченої дебіторської заборгованості;

4) фінансовий результат діяльності.

Тест 80.

Відношення суми грошових коштів, їх еквівалентів, короткострокових фінансових інвестицій та поточної дебіторської заборгованості до поточних зобов'язань – це. . .

- 1) коефіцієнт абсолютної платоспроможності;
- 2) коефіцієнт критичної платоспроможності;
- 3) коефіцієнт проміжної платоспроможності;
- 4) коефіцієнт загальної платоспроможності.

Тест 81.

Наявність власного оборотного капіталу визначається:

- 1) як сума оборотних активів і довгострокових фінансових інвестицій;
- 2) як різниця необоротних та оборотних активів;
- 3) як різниця власного капіталу та необоротних активів;
- 4) як різниця власного капіталу та оборотних активів.

Тест 82.

Рентабельність капіталу – це . . .

- 1) співвідношення чистого прибутку та необоротних активів;
- 2) співвідношення чистого прибутку та капіталу підприємства;
- 3) співвідношення чистого прибутку та авансованого капіталу;
- 4) співвідношення чистого прибутку та основного капіталу підприємства.

Тест 83.

Відношення суми оборотних активів до поточних зобов'язань підприємства – це:

- 1) коефіцієнт абсолютної платоспроможності;
- 2) коефіцієнт критичної платоспроможності;
- 3) коефіцієнт проміжної платоспроможності;
- 4) коефіцієнт загальної платоспроможності.

Тест 84.

Оборотні активи підприємства включають:

- 1) основні засоби, нематеріальні активи, готову продукцію;
- 2) фінансові інвестиції, кредиторську заборгованість, грошові кошти, товари;
- 3) виробничі запаси, незавершене виробництво, готову продукцію, грошові кошти, дебіторську заборгованість, витрати майбутніх періодів;
- 4) товари, грошові кошти, нерозподілений прибуток, статутний капітал, бюджетні фінансування.

Тест 85.

Власний і прирівнений до нього капітал включає:

- 1) кредити банків, резервний капітал, прибуток;
- 2) статутний капітал, додатковий капітал, пайовий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток, цільове фінансування, доходи майбутніх періодів;

- 3) довгострокову заборгованість, кредиторську заборгованість, прибуток, статутний капітал, резерви, доходи майбутніх періодів;
- 4) заборгованість бюджету, заборгованість органам страхування, векселі видані, доходи майбутніх періодів.

Тест 86.

Позичений капітал включає:

- 1) довгострокові зобов'язання, поточні зобов'язання;
- 2) забезпечення наступних витрат і платежів, довгострокові зобов'язання, доходи майбутніх періодів;
- 3) бюджетне фінансування, кредиторську заборгованість, прибуток, статутний капітал;
- 4) резервний капітал, додатковий капітал, прибуток, бюджетне фінансування, статутний капітал.

Тест 87.

До дебіторської заборгованості відносять:

- 1) зобов'язання з оплати праці, заборгованість постачальникам, заборгованість перед бюджетом;
- 2) заборгованість підзвітних осіб, заборгованість покупців, векселі одержані, інша дебіторська заборгованість;
- 3) кредити банків, зобов'язання перед бюджетом, аванси видані;
- 4) кошти, резерви сумнівних боргів, аванси одержані, прибуток.

Тест 88.

До основних засобів відносять:

- 1) будівлі, споруди, машини і обладнання, інструменти, транспортні засоби;
- 2) сировину і матеріали, тара і тарні матеріали, напівфабрикати;
- 3) машини, обладнання, готова продукція, товари, запасні частини;
- 4) напівфабрикати, паливо, сировина й основні матеріали, товари, готова продукція.

Тест 89.

Кредиторська заборгованість - це заборгованість:

- 1) перед бюджетом;
- 2) перед постачальниками і підрядниками;
- 3) з оплати праці та перед соціальними фондами;
- 4) всі відповіді правильні.

Тест 90.

До матеріальних оборотних активів відносять:

- 1) готову продукцію, товари;
- 2) напівфабрикати;
- 3) запаси, незавершене виробництво, готова продукція, товари;
- 4) незавершене виробництво, готова продукція, товари.

Тест 91.

Актив балансу складається:

- 1) з 5-ти розділів;

- 2) з 2-ох розділів;
- 3) з 3-ох розділів;
- 4) з 4-ох розділів.

Тест 92.

Пасив балансу складається:

- 1) з 3-ох розділів;
- 2) з 4-ох розділів;
- 3) з 5-ти розділів;
- 4) з 6-ти розділів;

Тест 93.

В I розділі активу балансу розміщені:

- 1) власний капітал;
- 2) грошові кошти;
- 3) зобов'язання;
- 4) необоротні активи.

Тест 94.

В I розділі пасиву балансу розміщені:

- 1) статутний капітал;
- 2) власний капітал;
- 3) зобов'язання;
- 4) капітал.

Тест 95.

До складу фінансової звітності в Україні не відносять:

- 1) Баланс;
- 2) Звіт про прибутки та збитки;
- 3) Звіт про рух грошових коштів;
- 4) Звіт про власний капітал.

Тест 96.

Звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період, називається:

- 1) бухгалтерською фінансовою;
- 2) податковою;
- 3) консолідованою;
- 4) статистичною.

Тест 97.

Щорічна перевірка бухгалтерських звітів і книг компанії, а також її фінансової звітності, яка проводиться незалежними особами, називається:

- 1) ревізією;
- 2) контролінгом;
- 3) аудитом;
- 4) аналізом.

Тест 98.

До операційних доходів належать:

- 1) виручка від реалізації продукції;

- 2) відсотки по облігаціях;
- 3) реалізація основних засобів;
- 4) фінансові доходи.

Тест 99.

Активи – це:

- 1) всі наявні матеріальні цінності, нематеріальні активи та кошти, що належать підприємству на певну дату, а також їх розміщення та використання;
- 2) ресурси, контрольовані підприємством, від яких очікується надходження майбутніх економічних вигод до підприємства;
- 3) ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до надходження майбутніх економічних вигод до підприємства;
- 4) всі відповіді правильні.

Тест 100.

Найбільш мобільною частиною оборотних активів є:

- 1) короткострокові фінансові вкладення;
- 2) запаси;
- 3) незавершене виробництво;
- 4) товари.

Тест 101.

Основні засоби і нематеріальні активи наведені у балансі трьома позиціями:

- 1) первісна, залишкова, балансова вартість;
- 2) первісна, балансова, залишкова вартість;
- 3) первісна вартість, знос, залишкова вартість;
- 4) правильна відповідь відсутня.

Тест 102.

В статті «Довгострокова дебіторська заборгованість» відображається заборгованість:

- 1) фізичних осіб, що виникає в ході операційної діяльності;
- 2) фізичних і юридичних осіб, яка не виникає в ході нормального операційного циклу і буде погашена після 12 місяців з дати балансу;
- 3) фізичних і юридичних осіб, яка виникає в ході нормального операційного циклу і буде погашена після 12 місяців з дати балансу;
- 4) правильної відповіді не запропоновано.

Тест 103.

До поточних активів підприємства не належить:

- 1) витрати майбутніх періодів;
- 2) незавершене виробництво;
- 3) короткострокові фінансові вкладення;
- г) незавершене будівництво.

Тест 104.

Чим більше значення коефіцієнта автономії та менше значення коефіцієнта фінансового ризику, тим:

- 1) більш стійкий фінансовий стан підприємства;
- 2) більш нестійкий фінансовий стан підприємства;
- 3) більша імовірність банкрутства підприємства;
- 4) дефолт підприємства.

Тест 105.

Якщо сума дебіторської заборгованості перевищує суму кредиторської заборгованості, то це свідчить про:

- 1) іммобілізацію залученого капіталу в дебіторську заборгованість;
- 2) іммобілізацію власного капіталу в дебіторську заборгованість;
- 3) погіршення фінансового стану підприємства;
- 4) стабілізацію платоспроможності підприємства.

Тест 106.

Зміна структури активів підприємства в бік збільшення частки оборотного капіталу може свідчити про:

- 1) згортання виробничої бази;
- 2) формування більш мобільної структури активів;
- 3) збільшення кредиторської заборгованості;
- 4) зростання залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Тест 107.

Якщо запаси підприємства більші за суму власного оборотного капіталу, а коефіцієнт забезпеченості запасів джерелами коштів більше одиниці, можна говорити про:

- 1) абсолютну фінансову стійкість;
- 2) нормальну фінансову стійкість;
- 3) нестійкий фінансовий стан;
- 4) кризовий фінансовий стан.

Тест 108.

Інформації, що міститься в балансі, використовується для:

- 1) оцінки та прогнозу прибутковості діяльності підприємства;
- 2) оцінки структури ресурсів підприємства, їх ліквідності та платоспроможності підприємства;
- 3) оцінки та прогнозу операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства;
- 4) правильні відповіді 1 і 3.

Тест 109.

Якщо сума кредиторської заборгованості перевищує суму дебіторської заборгованості, то це свідчить про:

- 1) іммобілізацію залученого капіталу в дебіторську заборгованість;
- 2) іммобілізацію власного капіталу в дебіторську заборгованість;
- 3) погіршення фінансового стану підприємства;
- 4) погіршення платоспроможності підприємства.

Тест 110.

Елементи операційних витрат включають:

- 1) матеріальні витрати;
- 2) витрати на оплату праці та соціальні витрати;
- 3) амортизація та інші витрати;
- 4) всі відповіді правильні.

Тест 111.

До адміністративних витрат відносять:

- 1) витрати на реєстрацію оцінки;
- 2) витрати на дослідження і розробки;
- 3) витрати на управління та обслуговування;
- 4) представницькі витрати.

Тест 112.

Стаття «Інші фінансові доходи» включає:

- 1) дивіденди і відсотки одержані;
- 2) відшкодування раніше списаних активів;
- 3) відсотки одержані;
- 4) доходи, що обліковуються за методом участі в капіталі.

Тест 113.

Дохід, пов'язаний з наданням послуг, має визнаватися, виходячи з:

- 1) моменту надходження активу і погашення зобов'язання;
- 2) моменту укладеного договору;
- 3) ступеня завершеності операцій з надання послуг на дату балансу;
- 4) оплати послуг (включаючи аванс).

Тест 114.

Обсяг реалізованої продукції відображається у:

- 1) балансі;
- 2) звіті про рух грошових коштів;
- 3) звіті про фінансові результати;
- 4) примітках до річної звітності.

Тест 115.

Звіт про фінансові результати складається з _____ розділів:

- 1) 2;
- 2) 3;
- 3) 4;
- 4) 5.

Тест 116.

На зміну рентабельності реалізованої продукції впливає зміна:

- 1) витрат;
- 2) собівартості реалізованої продукції;
- 3) обсягу реалізації;
- 4) ціни реалізації.

Тест 117.

Рентабельність реалізованої продукції визначають як відношення:

- 1) виручки від реалізації до валового прибутку;
- 2) валового прибутку до валового доходу;
- 3) прибутку від реалізації до собівартості реалізованої продукції;
- 4) виручки від реалізації до собівартості реалізованої продукції.

Тест 118.

На прибуток від реалізації продукції впливає:

- 1) зміна адміністративних витрат;
- 2) зміна обсягу та структури реалізації;
- 3) зміна ставки податку на прибуток;
- 4) правильна відповідь 3.

Тест 119.

В першому розділі Звіту про фінансові результати відображається:

- 1) формування доходів підприємства;
- 2) формування чистого прибутку (збитку) підприємства;
- 3) операційні витрати підприємства;
- 4) правильні відповіді 1 та 3.

Тест 120.

Підприємство здійснює:

- 1) звичайну діяльність;
- 2) реалізаційну діяльність;
- 3) операційну та інвестиційну діяльність;
- 4) правильні відповіді 1 та 3.

Тест 121.

Звичайна діяльність підприємства включає:

- 1) реалізаційну діяльність;
- 2) позареалізаційні операції;
- 3) операційну, фінансову та інвестиційну діяльність;
- 4) правильні відповіді 1 та 2.

Тест 122.

Метою складання Звіту про фінансові результати є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про:

- 1) фінансовий стан підприємства на звітну дату;
- 2) доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період;
- 3) доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за попередній та звітний періоди;
- 4) рух грошових коштів підприємства.

Тест 123.

Валовий прибуток розраховується як різниця між:

- 1) доходом від реалізації і податками;
- 2) прибутком від звичайної діяльності та сумою податків з прибутку;
- 3) доходом від реалізації і собівартістю реалізованої продукції;
- 4) чистим доходом і собівартістю реалізованої продукції.

Тест 124.

Чистий дохід розраховується як різниця між:

- 1) доходом від реалізації і податками;
- 2) прибутком від звичайної діяльності та сумою податків з прибутку;
- 3) доходом від реалізації і собівартістю реалізованої продукції;
- 4) чистим доходом і собівартістю реалізованої продукції.

Тест 125.

Оцінку та прогноз структури доходів і витрат можна здійснити використовуючи інформацію, що міститься в:

- 1) ф. 1 «Баланс»;
- 2) ф. 5 «Примітки до річної фінансової звітності»;
- 3) ф. 2 «Звіт про фінансові результати»;
- 4) ф. 3 «Звіт про рух грошових коштів».

Тест 126.

Розділ III Звіт про фінансові результати заповнюється:

- 1) товариствами з обмеженою відповідальністю;
- 2) приватними підприємствами;
- 3) акціонерними товариствами;
- 4) акціонерними товариствами, прості акції яких відкрито продаються та купуються.

Тест 127.

До операційної діяльності не відносяться:

- 1) платежі постачальникам;
- 2) виплата дивідендів;
- 3) отримання ліцензій;
- 4) надходження коштів від реалізації продукції.

Тест 128.

Операційна діяльність – це:

- 1) будь-яка діяльність підприємства, а також операції, які її забезпечують або виникають внаслідок здійснення такої діяльності;
- 2) основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю;
- 3) операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції, що є визначальною метою створення підприємства та забезпечують основну частку його доходу;
- 4) всі відповіді правильні.

Тест 129.

Інвестиційна діяльність – це:

- 1) операції з придбання та реалізації тих необоротних активів, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів;
- 2) операції з придбання та реалізації тих необоротних активів і тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів;

- 3) операції або події, які відрізняються від звичайної діяльності і не відбуваються часто або регулярно;
- 4) діяльність, яка призводить до зміни розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства.

Тест 130.

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції визначається шляхом вирахування з доходу:

- 1) собівартості продукції;
- 2) всіх витрат, крім податку на прибуток;
- 3) відповідних податків, зборів, знижок;
- 4) операційних витрат та витрат на збут.

Тест 131.

До розрахунку валового прибутку (збитку) не береться до уваги:

- 1) чистий дохід (виручка) від реалізації продукції;
- 2) собівартість реалізованої продукції;
- 3) податок на прибуток;
- 4) витрати на реалізацію.

Тест 132.

Для визначення впливу зміни віддачі основних засобів на зміну обсягу випущеної продукції необхідно:

- 1) абсолютну зміну віддачі основних засобів помножити на базове значення вартості основних засобів;
- 2) абсолютну зміну вартості основних засобів помножити на фактичну їх віддачу;
- 3) абсолютну зміну віддачі основних засобів помножити на фактичне значення вартості основних засобів;
- 4) абсолютну зміну вартості основних засобів помножити на базове значення їх віддачі.

Тест 133.

Аналіз виконання договорів щодо поставки продукції передбачає оцінку:

- 1) граничного рівня витрат;
- 2) наслідків невиконання договірних зобов'язань;
- 3) ритмічності виробництва;
- 4) ефективності використання ресурсів.

Тест 134.

При визначенні діапазону коливання договірних цін обчислюють:

- 1) максимальну і мінімальну ціну;
- 2) критичну масу продажу;
- 3) ступінь виконання договірних зобов'язань;
- 4) напруженість договірних зобов'язань.

Тест 135.

Показник виконання договорів поставки продукції у вартісному виразі може мати такі значення:

- 1) 100%;

- 2) перевищувати 100%;
- 3) бути меншим 100%;
- 4) всі відповіді правильні.

Тест 136.

На зміну обсягу виготовленої продукції впливають такі фактори:

- 1) віддача основних засобів та зміна їх вартості;
- 2) товарний баланс;
- 3) фондовіддача та матеріаломісткість;
- 4) продуктивність праці та середня заробітна плата виробників.

Тест 137.

На зміну обсягу виготовленої продукції впливають такі фактори:

- 1) вартість основних засобів та коефіцієнт їх зносу;
- 2) вартість матеріальних витрат та матеріаломісткість продукції;
- 3) зниження процентної ставки за користування кредитними ресурсами;
- 4) трудові та матеріальні витрати.

Тест 138.

До зовнішніх резервів виробництва продукції відносять:

- 1) зниження процентної ставки за користування кредитними ресурсами;
- 2) збільшення віддачі основних засобів;
- 3) підвищення кваліфікації працівників;
- 4) підвищення якості продукції.

Тест 139.

На зміну обсягу виготовленої продукції впливають такі фактори:

- 1) основні та оборотні засоби;
- 2) трудові та матеріальні витрати;
- 3) реалізація продукції та її собівартість;
- 4) чисельність працівників та їх продуктивність праці.

Тест 140.

Для визначення впливу зміни матеріаловіддачі на зміну обсягу випущеної продукції необхідно:

- 1) абсолютну зміну матеріаловіддачі помножити на базове значення вартості матеріалів;
- 2) абсолютну зміну вартості матеріалів помножити на фактичну їх віддачу;
- 3) абсолютну зміну матеріаловіддачі помножити на фактичне значення вартості матеріальних витрат;
- 4) абсолютну зміну вартості матеріалів помножити на базове значення їх віддачі.

Тест 141.

Який зв'язок між чисельністю працюючих, продуктивністю їх праці та випуском продукції:

- 1) стохастичний;
- 2) детермінований;
- 3) обернено-пропорційний;

4) немає зв'язку?

Тест 142.

До зовнішніх резервів виробництва продукції відносять:

- 1) підвищення процентної ставки за користування кредитними ресурсами;
- 2) зниження віддачі основних засобів;
- 3) підвищення кваліфікації працівників;
- 4) збільшення оборотності оборотних засобів.

Тест 143.

Які показники використовуються при аналізі якості продукції:

- 1) сортність, % браку, марочність, гарантійний термін роботи, ритмічність, асортиментність;
- 2) % браку, марочність, гарантійний термін роботи, ритмічність, асортиментність;
- 3) сортність, % браку, марочність, гарантійний термін роботи, асортиментність;
- 4) сортність, % браку, марочність, гарантійний термін роботи.

Тест 144.

Середній коефіцієнт ритмічності визначається як відношення:

- 1) фактичного обсягу виробництва продукції до планового;
- 2) фактичного обсягу виробництва продукції, зарахованого в план ритмічності до планового;
- 3) обсягу виробництва продукції, зарахованого в план ритмічності до планового;
- 4) фактичного обсягу виробництва продукції, зарахованого в план з ритмічності до фактичного за попередній період;

Тест 145.

Середній коефіцієнт асортименту визначається як відношення:

- 1) фактичного обсягу виробництва продукції до планового;
- 2) фактичного обсягу виробництва продукції, зарахованого в план з асортименту до планового;
- 3) обсягу виробництва продукції, зарахованого в план з асортименту до планового;
- 4) фактичного обсягу виробництва продукції, зарахованого в план з асортименту до фактичного за попередній період.

Тест 146.

До інтенсивних резервів виробництва відносять:

- 1) зниження процентної ставки за користування кредитними ресурсами;
- 2) поточний ремонт основних засобів;
- 3) пошук нових ринків збуту продукції;
- 4) підвищення якості продукції;

Тест 147.

При здійсненні аналізу забезпеченості підприємства трудовими ресурсами аналізують:

- 1) обсяг виробництва та реалізації продукції;

- 2) чисельність працівників за кваліфікаціями та спеціальностями;
- 3) продуктивність праці робітників;
- 4) фонд оплати праці.

Тест 148.

Рух робочої сили характеризується такими показниками:

- 1) абсолютна і відносна економія чи надлишок;
- 2) коефіцієнти обороту з прийому, зі звільнення, загального обороту, плинності;
- 3) коефіцієнти плинності, стабільності, маневреності, непрацевдатності;
- 4) коефіцієнти з прийому, зі звільнення, кваліфікаційного рівня.

Тест 149.

Виріток одного робітника обчислюють як відношення:

- 1) чисельності робітників до обсягу реалізованої продукції;
- 2) чисельності робітників до чисельності працівників;
- 3) вартості основних засобів до чисельності робітників;
- 4) обсягу виготовленої продукції до чисельності робітників.

Тест 150.

При обчисленні відносної економії по фонду заробітної плати не враховується дія таких факторів:

- 1) обсягу виробництва і реалізації продукції;
- 2) середньої заробітної плати;
- 3) чисельності працівників;
- 4) продуктивності праці.

Тест 151.

Який узагальнюючий показник характеризує ефективність використання трудових ресурсів:

- 1) продуктивність однотипного обладнання;
- 2) коефіцієнт вибуття;
- 3) коефіцієнт зносу;
- 4) продуктивність праці?

Тест 152.

Для визначення впливу зміни продуктивності праці на зміну обсягу продукції необхідно:

- 1) абсолютну зміну чисельності працівників помножити на зміну їх продуктивності;
- 2) абсолютну зміну продуктивності працівників помножити на базове значення чисельності працівників;
- 3) абсолютну зміну чисельності працівників помножити на фактичну їх продуктивність праці;
- 4) абсолютну зміну продуктивності працівників помножити на фактичне значення чисельності працівників.

Тест 153.

Виріток одного робітника обчислюють як відношення:

- 1) чисельності працівників до обсягу виготовленої продукції;

- 2) чисельності робітників до обсягу виготовленої продукції;
- 3) обсягу виготовленої продукції до чисельності робітників;
- 4) обсягу виготовленої продукції до чисельності працівників.

Тест 154.

Який узагальнюючий показник характеризує ефективність використання довгострокових активів:

- 1) продуктивність однотипного обладнання;
- 2) коефіцієнт вибуття;
- 3) коефіцієнт зносу;
- 4) віддача довгострокових активів?

Тест 155.

Вказати показники, що характеризують ефективність використання основних засобів:

- 1) фондвіддача; коефіцієнт оборотності основних засобів;
- 2) фондомісткість; фондвіддача; фондоозброєність;
- 3) рентабельність продукції; рентабельність продаж;
- 4) коефіцієнт оборотності; тривалість одного обороту оборотних засобів.

Тест 156.

Для визначення впливу зміни фондвіддачі на зміну обсягу продукції необхідно:

- 1) абсолютну зміну вартості основних засобів помножити на зміну їх віддачі;
- 2) абсолютну зміну віддачі основних засобів помножити на базове значення вартості основних засобів;
- 3) абсолютну зміну вартості основних засобів помножити на фактичну їх віддачу;
- 4) абсолютну зміну віддачі основних засобів помножити на фактичне значення вартості основних засобів.

Тест 157.

Рух робочої сили характеризується такими показниками:

- 1) абсолютна і відносна економія чи надлишок;
- 2) коефіцієнти обороту з прийому, зі звільнення, загального обороту, плинності;
- 3) коефіцієнти плинності, стабільності, маневреності, непрацевдатності;
- 4) коефіцієнти з прийому, зі звільнення, кваліфікаційного рівня.

Тест 158.

Фондвіддача обчислюється як відношення:

- 1) вартості фондів до обсягу виготовленої продукції;
- 2) чисельності робітників до обсягу виготовленої продукції;
- 3) обсягу виготовленої продукції до вартості фондів;
- 4) обсягу реалізованої продукції до чисельності працівників.

Тест 159.

Матеріаломісткість продукції буває:

- 1) одноденна, місячна, річна;
- 2) регульована, контрольована, стандартизована;
- 3) загальна, часткова, параметральна;
- 4) планова, фактична, корегована.

Тест 160.

При аналізі ефективності використання матеріальних ресурсів визначають:

- 1) матеріаловіддачу;
- 2) норму витрачання певного матеріалу на виготовлення конкретного виробу;
- 3) ступінь дотримання норм запасів матеріалів;
- 4) норму витрачання матеріалів на виправлення браку.

Тест 161.

Загальну матеріаловіддачу продукції визначають як відношення:

- 1) обсягу виготовленої продукції до загальної суми матеріальних витрат;
- 2) обсягу виготовленої продукції до суми витрат матеріалів та сировини;
- 3) витрат матеріалів та сировини до загальної суми матеріальних витрат;
- 4) загальної суми матеріальних витрат до обсягу виготовленої продукції.

Тест 162.

Матеріаловіддача продукції буває:

- 1) одноденна, місячна, річна;
- 2) регульована, контрольована, стандартизована;
- 3) виробнича, невиробнича, конструктивна;
- 4) планова, фактична.

Тест 163.

При аналізі витрачання матеріалів на виготовлення продукту визначають:

- 1) матеріаловіддачу та матеріаломісткість продукції;
- 2) норму витрачання певного матеріалу на виготовлення конкретного виробу;
- 3) ступінь дотримання норм запасів матеріалів;
- 4) норму витрачання матеріалів на виправлення браку;

Тест 164.

Узагальнюючим показником ефективності використання матеріалів є:

- 1) віддача основних засобів;
- 2) матеріаломісткість;
- 3) норма витрачання палива;
- 4) вартість матеріалів та сировини.

Рекомендована література

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16 липня 1999 р. № 996 - VI.
2. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 25 „Звіт суб’єкта малого підприємництва”: Затв. наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 р. № 39.
4. Порядок проведення оцінки фінансового стану бенефіціара та визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій. Накази Міністерства фінансів України від 01.04.2003 № 247 та від 26.10.2006 № 1012.
5. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 року № 433.
6. Методичні рекомендації щодо встановлення загрози виникнення, накопичення або непогашення податкового боргу та проведення аналізу фінансового стану підприємства, які звертаються до органів Міндоходів для розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) (Лист Міністерства доходів і зборів України від 05.06.2013 р. № 7017/99-99-11-02-01-17.
7. Гарасим П.М. Організація обліку і звітності : [Навчальний посібник] / П.М. Гарасим, С.В. Приймак, М.П. Гарасим. – Львів : НВФ “Українські технології”, 2012. – 328 с.
8. Економічний аналіз : [Навчальний посібник] / За ред. Чумаченка М.Г. - К.: КНЕУ, 2001.
9. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу : [Навч. посіб.] - 5-те вид., випр. і доп.-К.: Знання, 2006.- 261с.
10. Кононенко О., Маханько О. Аналіз фінансової звітності.- Х.: Фактор, 2008.- 208 с.
11. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб’єктів господарювання : [Монографія] / Мін. освіти і науки України. – К. : КНЕУ, 2001 р. – 387 с.
12. Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу : [навч. посіб.] - К.: Знання, 2008.- 639 с.
13. Мних Є.В. Економічний аналіз : [Підручник] / Вид. 2-ге, перероб. і доп.- Київ : Центр навчальної літератури, 2005.- 472 с.
14. Мних Є.В., Буряк П.Ю. Економічний аналіз на промисловому підприємстві : [Навчальний посібник.] - Львів: Світ, 1998.
15. Мних Є.В., Ференц І.С. Економічний аналіз : [Навчальний посібник.] - Львів, 1998.
16. Мних Є.В., Ференц І.С. Економічний аналіз : [Навчальний посібник.] - Львів, 2000 р.

17. Радченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі : [Навчальний посібник.] Видання 2-ге, доповнене. - Львів: "Новий світ", 2003.
18. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : [навч. посіб.] - 3-є вид., випр. і доп. - К. : Знання, 2007.- 668 с.
19. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз діяльності промислових підприємств. - Львів: ЛБІ НБУ, 2000.
20. Уолси Керан. Ключові фінансові показники. Аналіз та управління розвитком підприємства: пер. з англ. - К.: Наукова думка, 2001.
21. Федорович Р.В., Загородна О.М., Серединська В.М. Фінансовий аналіз : [Навч.-метод. посібник.] - Тернопіль: ТАНГ, 2001.
22. Фінансовий аналіз : [навчальний посібник. – 2-ге вид-ня, перероблене і доповнене]. / [Буряк П.Ю., Щурик М.В., Гарасим П.М та ін.] – К. : «Хай-Тек Прес», 2013. – 376 с.
23. Фінансово-економічний аналіз : [Підручник]. / [Буряк П.Ю., Римар М.В., Бець М.Т. та ін.] – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 528 с.
24. Швиданенко Г.О. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства : [монографія] / Г.О. Швиданенко, О.І. Олексик. – К. : Вид-во КНЕУ, 2002. – 192 с.
25. Шило В.П., Верхоглядова Н.І., Ільїна С.Б., Темченко А.Г., Брадул О.М. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства : [Навчальний посібник.] - К. : Кондор, 2007.- 240 с.
26. Щурик М.В. Фінансовий аналіз : [Навчальний посібник] / М.В. Щурик, П.Ю. Буряк, М.П. Гарасим. – К. : "Хай-Тек Прес", 2010. – 376 с.
27. Яцків М.І. Теорія економічного аналізу. - Львів: Світ, 1993.

Internet сайти

www.rada.kiev.ua
www.rada.gov.ua
www.zakon.rada.gov.ua
www.mon.gov.ua
www.bologna-bergen.eua.de/
www.coe.int/
www.enga.net/